

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут

Кафедра «Практичної психології»

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни «Соціальна психологія»

Освітній рівень	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітня програма	<i>«Технічний переклад у сфері морського бізнесу»</i>	
Цикл дисциплін	<i>Вибіркові</i>	
Курс та семестр	<i>3 курс, 5 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>3 кредити ECTS / 90 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>лекції, практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>Доповіді, завдання для практичних робіт</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладачі:

Діколь-Кобріна Олена Андріївна, старший викладач кафедри практичної психології
(kpp.onmu@gmail.com, + 38 (0482) 34-94-15)

Мета дисципліни «Соціальна психологія» полягає у створенні умов для засвоєння студентами знань щодо соціально-психологічних феноменів, їх закономірностей та механізмів, для вироблення вмінь застосування знань в професійній діяльності, а також для формування готовності студентів самостійно пізнавати, аналізувати, шукати глибинні взаємозв'язки повсякденних життєвих явищ, розуміти себе і соціальний світ.

Очікувані програмні результати навчання.

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти:

1. Поняття соціально-психологічних властивостей; соціально-психологічної компетентності особистості; когнітивного стилю; ціннісних орієнтацій; соціально-історичного способу життя; соціально-психологічного типу особистості; соціальної настанови; диспозиції; соціального статусу; соціальної ролі; експектації; соціальної ідентичності; диференційованості ідентичності; самоконструювання; Я-нарративу; соціальної категоризації.
2. Закономірності формування та зміни соціальних настанов; впливу соціальної ролі на особистість.
3. Оволодіти уміннями рефлексувати свої соціально-психологічні властивості, розвивати соціально-психологічну компетентність, удосконалювати стиль виконання головних соціальних ролей, запобігати маніпулятивному впливу на власні настанови.
5. Різні знакові системи для обміну інформацією; використовувати конкретні прийоми подолання комунікативних бар'єрів спілкування, в тому числі прийомів структурування інформації та засобів логічної аргументації; застосовувати прийоми ефективного слухання співбесідника; будувати єдину стратегію взаємодії з партнером; адекватно сприймати і розуміти соціальні ситуації взаємодії; прогнозувати розвиток соціальних ситуацій; виявляти маніпулятивні ситуації спілкування та виходити з них; коректувати власний стиль спілкування; використовувати в реальному житті і в професійній діяльності теоретичні моделі інтеракції та атрибуції; здійснювати прогноз поведінки інших людей; формувати адекватні судження про людей, перейматися їхніми думками та почуттями; впливати на людей; коректувати власний стиль атрибуції, коректувати власні помилки в процесі соціальної перцепції та каузальної атрибуції; використовувати прийоми виникнення атракції у людей до себе;

Здобувач вищої освіти вміє:

1. Визначати актуальну проблематику та знаковий історико-психологічний досвід та засвоїти класифікаційну систему дослідницьких методів та особливості їх практичного застосування
2. Критично осмислити основні теорії, принципи, методи, поняття у навчанні та професійної діяльності.
3. Керувати комплексними діями або проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Проблема особистості в соціальній психології. Соціально-психологічні властивості та типологія особистості.	2	2		7
2	Тема 2. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості. Проблема соціальної установки.	2	2		7
3	Тема 3. Рольова поведінка особистості. Проблема соціальної ідентичності	2	2		7

	особистості.				
4	Тема 4. Спілкування як соціально-психологічна проблема.	2	2		7
5	Тема 5. Спілкування як процес соціальної (міжособистісної) перцепції	2	2		8
6	Тема 6. Проблема групи в соціальній психології.	2	2		8
7	Тема 7. Соціально-психологічні характеристики малої групи.	2	1		8
8	Тема 8. Соціально-психологічні особливості великих соціальних груп.	2	1		8
Всього		16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Специфіка постановки проблеми особистості в соціальній психології.
3. Соціально-психологічний зміст процесу соціалізації особистості.
4. Фактори формування в процесі соціалізації позитивної Я-концепції особистості.
5. Співвідношення процесів соціалізації та індивідуалізації особистості.
6. Соціально-психологічні якості особистості.
7. Соціально-психологічна типологія особистості.
8. Соціальний характер за Е. Фроммом та його типологія.
9. Соціальна настанова: суть, функції, структура.
10. Багаторівневий характер настановної регуляції поведінки особистості. Диспозиційна концепція регуляції поведінки (В. Ядов).
11. Рольова поведінка особистості.
12. Вплив соціальної ролі на особистість. Суть експериментів Зімбардо і Мілгрема.
13. Експектації та їхнє значення в процесі формування особистості.
14. характеристика соціально-психологічних механізмів процесу формування особистості.
15. Спілкування як соціально-психологічна проблема. Зміст, функції, структура спілкування.

16. Комунікативний аспект процесу спілкування.
17. Комунікативні бар'єри в процесі спілкування. Способи їх подолання.
18. Аргументування як засіб подолання бар'єру непорозуміння у спілкуванні.
19. Теорія дідачної взаємодії Тібо і Келлі: основні положення, характеристика «матриці результату», практична значущість.
20. Теорія «соціального обміну» Хоманса.
21. Транзактний аналіз спілкування: загальний зміст аналізу, типологія транзакцій, практична значущість аналізу.
22. Соціальна ситуація та її інтерпретація особистістю.
23. Спількування як основа розуміння й побудова соціальних ситуацій.
24. Типові схеми формування першого враження про іншу людину й ознаки їх вмикання.
25. Основні помилки й ефекти міжособистісного сприйняття.
26. Стереотипізація як механізм соціальної перцепції.
27. Механізми міжособистісного сприйняття.
28. Каузальна атрибуція як механізм соціальної перцепції.
29. Теоретична модель каузальної атрибуції Хайдера.
30. Теоретична модель каузальної атрибуції Джоунса і Дейвіса.
31. Теоретична модель каузальної атрибуції Келлі.
32. Помилки каузальної атрибуції.
33. Явище міжособистісної атракції.
34. Закономірності формування симпатії.
35. Проблема групи соціальної психології. Теорії малих груп.
36. Феномен групового тиску на особистість.
37. Феномен групової згуртованості.
38. Соціально-психологічні феномени групового сприйняття рішення (соціальна фасилітація, зсув ризику, групова поляризація).
39. Класифікація і загальна характеристика великих соціальних груп.
40. Соціально-психологічні особливості натовпу, процес його формування і типологія.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Андреева Г.М. Психология социального познания. – М., 2005.
2. Белинская Е.П., Тихомандрицкая О.А. Социальная психология личности. – М., 2009.
3. Введение в практическую социальную психологию: Учебное пособие для высших учебных заведений. – М., 1996.
4. Кричевский Р.Л., Дубовская Е.М. Психология малой группы: теоретический и прикладной аспекты – М., 1991.
5. Майерс Д. Социальная психология. – СПб, 1997.
6. Москаленко В.В. Соціальна психологія . – К., 2005.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія / Орбан-Лембрик Л.Е. – К., 2003.
8. Поліщук В.М. Соціальна психологія / Поліщук В.М. – С., 2006.
9. Шихирев П.Н. Современная социальная психология / Шихирев П.Н. – М., 2000.

Допоміжні джерела

1. Аргайл М. Основные характеристики ситуаций// Психология социальных ситуаций: Хрестоматия, - Спб.: Питер, 2001.
2. Аргайл М. и др. Правила межличностного взаимодействия// Межличностное общение: Хрестоматия. – Спб., 2001.
3. Аронсон Э. и др. Социальная психология: Психологические законы поведения человека в социуме. – 2002.
4. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. – М., 1995.
5. Берн Э. Игры, в которые играют люди. (Психология человеческих взаимоотношений). Люди, которые играют в игры (Психология человеческой судьбы). – М., 1988.
6. Білявський І.Г. Соціальна перцепція: Навчальний посібник до спецкурсу. – Одеса: «Астропринт», 2000.
7. Донцов А.И. и др. Практическая социальная психология как область профессиональной деятельности// Введение в практическую социальную психологию. – М., 1996.
8. Межличностное восприятие в группе./ Под ред. Г.М. Андреевой и А.И. Донцова. – М, 1981.
9. Милгрэм С. Эксперимент в социальной психологии. – Спб., 2000.
10. Павленко В.Н. Представления о соотношении социальной и личностной идентичности в современной западной психологии. // Вопросы психологии. – 2000. - № 1.
11. Пайнс Э., Маслач К. Практикум по социальной психологии. – Спб., 2000.